

РЕШЕНИЕ

№ 49

гр. Варна, 20.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и четвърти януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Ванухи Б. Аракелян

Членове: Анета Н. Братанова
Дарина Ст. Маркова

при участието на секретаря Десислава Ив. Шинева Чипева
като разгледа докладваното от Дарина Ст. Маркова Въззивно търговско дело
№ 20233001000584 по описа за 2023 година

И за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е въззивно, образувано по жалба на ЗАД „ДаллБогг: ЖИ.т и Здраве“ АД със седалище гр.София, срещу решение № 25 от 16.03.2023г. по търг.дело № 153/22г. по описа на Окръжен съд – Добрич, в частта му, с която застрахователното дружество е осъдено да заплати на С. В. Я. от гр.Добрич сумата от 31 500лв., представляваща обезщетение за претърпени причинени неимуществени вреди – болки и страдания, пряка и непосредствена последица от ПТП, настъпило на 03.09.2020г. в гр.Добрич, на междублоков паркинг пред бл.31 в ж.к.“Балик“, причинено от водача на лек автомобил „БМВ Х5“ с рег.№ XX XXXX XX със сключена застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ в ответното дружество, ведно със законна лихва.

Във въззивната жалба на застрахователното дружество се твърди че решението в обжалваните от него осъдителна част е неправилно, постановено е в нарушение на материалния закон и при допуснати съществени процесуални нарушения.

Твърди че по делото е доказано при условията на главно и пълно доказване наличието на съпричиняване от страна на ищцата за настъпилия пътен инцидент и вредоносните последици от него. Позовава на събраните по делото гласни доказателства и на заключението на приетата по делото САТЕ и твърди че ищцата се е намирала на пътната площадка пред жилищна кооперация, между паркирани автомобили. Твърди че тя е могла своевременно да забележи маневриращия на заден ход автомобил, който се е движил с изключително ниска скорост, с включени светлини и работещ двигател. Твърди че по делото е установено че за ищцата е съществувала техническа възможност звуково и визуално да възприема и неговото предвижване. Сочи че от установените факти и обстоятелства по делото следва да се приеме, че ищцата просто не се е отместила от идващия към нея автомобил и по този начин същата се е ударила в автомобила. Водачът на процесното МПС е бил в невъзможност да реагира на така създавалата се рискова непредвидима ситуация. Оспорва приетия от съда 10 % размер на съпричиняване от страна на ищцата, като твърди че приносът и е значително по-голям от определения от съда и е минимум 40 %.

Моли съда да отмени решението в осъдителната му част като намали размера на присъденото обезщетение. Претендира направените по делото разноси. В депозирана за съдебно заседание от процесуален представител писмена молба поддържа жалбата и моли съда да я уважи.

Въззиваемата страна С. В. Я. от гр.Добрич, в срока по чл.263 ал.1 от ГПК не е депозирила отговор. В съдебно заседание, чрез процесуален представител, моли съда да потвърди първоинстанционното решение в обжалваната му части. Претендира направените по делото разноси и адвокатско възнаграждение по реда на чл.38 от ЗА.

Въззивният съд, след съвкупна преценка на събраните по делото доказателства, заедно и поотделно, и съобразно предметните предели на въззивното производство, приема за установено следното:

Предявени са искове с правно основание чл.432 от КЗ от С. В. Я. срещу ЗАД „ДаллБогг ЖИ.т и Здраве“ АД за обезщетение за неимуществени вреди в размер на 70 000лв. в резултат на пътно-транспортно произшествие на 03.09.2020г., причинено виновно от Б К Т при управление на лек автомобил „БМВ Х5“ с рег.№ XX XXXX XX, при сключена задължителна застраховка

„Гражданска отговорност на автомобилистите”, ведно със законна лихва. Решението в частта му, с която искът на Я. за обезщетение за неимуществени вреди за горницата над 31 500лв. е отхвърлен не е обжалвано и е влязло в сила.

Не са спорни пред въззивната инстанция настъпването на пътно-транспортното произшествие на 03.09.2020г., при което е пострадала ищцата Я. и вината на водача Б Т, установена с влязло в сила решение № 115 от 13.04.2022г. по АНХД № 28/21г. по описа на РС - Добрич. Не е спорно, че между дружеството въззивник и собственика на автомобила, с който е причинено пътно-транспортното произшествие е сключен договор за задължителна застраховка “Гражданска отговорност на автомобилистите”, действаща към датата на пътно-транспортното произшествие, която покрива отговорността на застрахователя за причинени от Тодоров вреди при управлението на лекия автомобил.

Не са спорни пред въззивна инстанция получените от пострадалата увреждания в резултат на ПТП, проведеното лечение и прогнозите за оздравяването и. Не е спорен определеният от първоинстанционния съд размер на обезщетението за неимуществени вреди от претърпените болки и страдания от възвиваемата Я. в размер на сумата 50 000лв., от които платени от застрахователя преди завеждане на иска в съда – 15 000лв.

Не е спорно и наличието на съпричиняване от страна на пострадалата. Единственият спорен въпрос пред въззивния съд е процентът на съпричиняване от страна на пострадалия.

Възражението за съпричиняване е направено своевременно като се твърди, че пострадалата Я. е допринесла за настъпване на пътното – транспортното произшествие, при което е пострадала, поради това че е предприела пресичане на необозначено за това място, между други коли, ограничаваща видимостта на виновния водач. В тежест на застрахователното дружество е да докаже при условията на главно и пълно доказване, поведението на пострадалата, допринесло за настъпване на вредоносния резултат.

В константната и задължителната практика на ВКС последователно е поддържано становището, че за да е налице съпричиняване по смисъла на чл.51 от ЗЗД като основание за намаляване на дължимото от делинквента или

неговия застраховател по застраховка „Гражданска отговорност“ обезщетение, е необходимо пострадалият обективно да е допринесъл с поведението си за вредоносния резултат като е създал условия или е улеснил неговото настъпване. Релевантен за съпричиняването и за прилагането на чл.51 ал.2 от ЗЗД е само онзи конкретно установен принос на пострадалия, без който не би се стигнало, наред с неправомерното поведение на делинквента, до увреждането като неблагоприятен резултат.

От първоинстанционния съд е прието заключение на съдебно-автотехническа експертиза, обективно и компетентно дадено, неоспорено от страните и кредитирано от въззивния съд изцяло. От заключението на експертизата и от показанията на разпитания по делото виновен водач на лекия автомобил, с който е причинено произшествието, кредитирани от съда при условията на 172 от ГПК, въззивният съд приема за установен следния механизъм на пътно-транспортното произшествие: ПТП е настъпило на 03.09.2020г. около 19 часа на паркинга пред жилищен блок № 31 в ж.к.“Балик“ в гр.Добрич. Не е спорно че пострадалата пешеходка Я. се е движила по платното на паркинга, като го е пресичала и е била ударена от движещия се на заден ход автомобил „БМВ Х5“.

Вината на водача на лекия автомобил „БМВ“ е установена с влязла в сила присъда. Водачът Тодоров е нарушил правилата за движение – чл.40 ал.1 и ал.2 от ЗДвП - преди да започне движение назад да се убеди, че пътят зад превозното средство е свободен и че няма да създаде опасност или затруднения за останалите участници в движението, както и че по време на движението си назад, водачът е длъжен непрекъснато да наблюдава пътя зад превозното средство, а когато това е невъзможно той е длъжен да осигури трето лице, което да му сигнализира за опасности, нарушение на чл.94 ал.1 и ал.2 от ЗДвП, регламентиращи задължение на водача при потегляне назад да се убеди, че тази маневра няма да създаде затруднение на останалите участници в движението и ще бъде безопасна, както и да се убеди че пътят зад превозното средство е свободен, а по време на движението непрекъснато да го наблюдава, ако не е в състояние лично да извърши това, той е длъжен да осигури лице, което да му сигнализира за опасности.

ПТП е осъществено на локално платно на паркинг пред жилищен блок, като вляво и вдясно по неговата дължина са били паркирани автомобили, и

възможното движение на лекия автомобил е било напред до вход Б, където е спрял да слезе пътник от колата, без да изключва двигателя и назад за да излезе от паркинга. Пешеходката се е движила в локалния паркинг успоредно на паркираните автомобили и е предприела пресичане зад автомобила. Видно от протокола за оглед на ПТП, съставен в досъдебното производство пред блок 31 е налице тротоар с ширина 4.7 метра.

Движението на пешеходци в пространството на паркинг не е забранено. Но нормата на чл.108 ал.1 от ЗДвП задължава пешеходците да се движат по тротоара, когато има такъв или по банкета на пътното платно. Наличието на тротоар в съседство на паркинга е установено в протокола за оглед. Поради което и съставът на въззивния съд намира, че при движението си в маневрената зона на паркинга, без това да е свързано с използване на паркиран в същия паркинг автомобил и при наличие в съседство на възможност за движение по тротоар, пострадалата пешеходка е нарушила разпоредбата на чл.108 ал.1 от ЗДвП. Нарушението на разпоредбата на чл.108 ал.1 от ЗДвП е в пряка причинно-следствена връзка с настъпилия вредоносен резултат защото ако пешеходката не се бе движила на територията на паркинга, нямаше да се стигне до вредоносния резултат, поради което съдът приема за доказано направеното възражение за съпричиняване.

При определяне степента на съпричиняването подлежи на съпоставка тежестта на нарушението на делинквента и това на увредения, за да бъде установен действителният обем, в който всеки един от тях е допринесъл за настъпването на пътното произшествие. Паралела и сравнението на поведението на участниците в движението, с оглед правилата, които всеки е длъжен да съблюдава, ще обоснове конкретната за всеки случай преценка за реалния принос и за разпределянето на отговорността за причиняването на деликта. Съразмерността на действията и бездействията на пострадалия с останалите обективни и субективни фактори, причинили пътното произшествие, ще определят и приноса му за настъпването на вредите.

С оглед на така изложеното, въззивният съд приема за доказано направеното възражение за съпричиняване като определя приноса на пострадалата в размер на 10 %. При определяне на значително по-голяма отговорност на водача на автомобила съдът отчита по-голямата отговорност на водачите на превозни средства, която ЗДвП им поставя за осигуряване на

безопасността на движението /чл.5 ал.2, чл.20, чл.116 от ЗДвП/. Съдът определя значително по-малък процент на съпричиняване от страна на пешеходката най-вече поради липсата на забрана за движение на пешеходци в паркинг. Касае за поставяне в риск с избора си да се движи в паркинга, а не на разрешените места за пешеходци. Установеният от експертизата факт, че водачът на автомобила не е могъл да възприеме пешеходката чрез огледалата за обратно виждане, тъй като тя е попаднала в зона без видимост за него, не оправдава извършените от него нарушения на правилата за движение на заден ход, установени от наказателния съд, поради което и не може да послужи за основание за намаляване на неговата вина, съответно за увеличаване на процента на съпричиняване на пострадалата пешеходка.

С оглед на така изложеното и предвид приетият от първата инстанция, безспорен пред въззивния съд, справедлив размер на обезщетението за претърпените от пострадалата неимуществени вреди – 50 000лв. и определена степен на съпричиняване на вредоносния резултат, дължимото обезщетението за претърпените от нея неимуществени вреди следва да бъде определено в размер на сумата 45 000лв., като процентът за съпричиняване следва да бъде отчетен върху целия размер на определеното по справедливост обезщетение за неимуществени вреди. Като се вземе предвид вече заплатеното от застрахователя преди завеждане на делото обезщетение в размер на 15 000лв. предявеният иск е доказан и основателен до размера на сумата 30 000лв. Поради което и обжалваното решение в частта му, с която застрахователят е осъден да заплати разликата над 30 000лв. до 31 500лв. следва да бъде отменено и вместо него постановено друго, с което искът за тази част да бъде отхвърлен. Разликата в размера на уважената част от иска в двете решения произтича само от базата върху която се намалява обезщетението с еднакво приетия от двете инстанции процент на съпричиняване.

По претенциите за разноски:

С оглед изменения размер на дължимото обезщетение от въззивния съд следва да бъдат изменени и дължимите в полза на застрахователното дружество разноски за първа инстанция. Дължимите за първа инстанция разноски са в размер на сумата 514лв., представляващи адвокатско възнаграждение и възнаграждение за вещо лице. Предвид присъдените с решението 498лв. в полза на застрахователя следва да бъде присъдена още

сумата 16лв. За въззивна инстанция дължимите разноси, които следва да бъдат възложени на насрещната страна са в размер на сумата 30лв. представляваща държавна такса.

Въззвиваемата Я. е представлявана от адвокат при уговорена между страните безплатна правна помощ в хипотезата на чл.38 ал.1 т.2 от ЗА.

Съставът на въззивния съд намира, че въведеното с чл.38 ал.2 от ЗА правило, че съдът присъжда възнаграждение в определения от Висшия адвокатски съвет размер, който е значително по-висок от приложимите размери в аналогични случаи, без възможност на съда да прецени вида, количеството и сложността на извършената работа, създава изкуствени икономически бариери при защитата на правата и интересите на участниците в гражданския процес и представлява нарушение на конкуренцията по смисъла на член 101 параграф 1 ДФЕС, в какъвто смисъл е даденото тълкуване в решение на Съда на ЕС от 25 януари 2024г. по дело C-438/22 по преюдициално запитване, отправено от СРС. Поради което и нормата на чл.38 ал.2 от ЗА, препращаща към Наредба № 1/2004г. за минималните размери на адвокатски възнаграждения не съответства на правото на ЕС, поради което не следва да се прилага. Посочените в наредбата размери на адвокатските възнаграждения могат да служат единствено като ориентир при определяне служебно на възнаграждения, но без да са обвързващи за съда. Тези размери, както и приетите за подобни случаи възнаграждения в НЗПП, подлежат на преценка от съда с оглед цената на предоставените услуги, като от значение следва да са: видът на спора, интересът, видът и количеството на извършената работа и преди всичко фактическата и правна сложност на делото. В този смисъл са мотиви и произнасяне на касационната инстанция в определение № 50015 16.02.2024г. по търг.дело № 1908/22г. на първо търг.отделение.

Предвид на това и при съобразяване на посочените по-горе критерии към настоящето производство, намира че дължимото адвокатско възнаграждение за въззивно производство следва да бъде определено от съда в размер на сумата 1 500лв., и съобразно изхода на спора застрахователното дружество следва да бъде осъдено да заплати възнаграждение на процесуалния представител в размер на сумата 1 380лв. за въззивна инстанция.

По отношение на присъденото адвокатско възнаграждение за първа инстанция предвид липсата на спор по отношение на приетия от съда размер на дължимото адвокатско възнаграждение 6 250лв. с настоящето решение присъденият размер следва да бъде намален само съобразно изменения от въззивния съд размер на иска. Същото следва да бъде възложено на насрещната страна в размер на сумата 2 679лв. Поради което и осъдителното решение за разликата над 2 679лв. до присъдените 2 812.50лв. следва да бъде отменено.

С оглед намаления размер на уважената част на иска следва да бъде отменено и първоинстанционното решение в частта му, с която ответникът е осъден да заплати дължима държавна такса за разликата над 1 200лв. до 1 260лв.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 25 от 16.03.2023г. по търг.дело № 153/22г. по описа на Окръжен съд – Добрич, в частта му, с която ЗАД „ДаллБогг: ЖИ.т и Здраве“ АД със седалище гр.София, е осъдено да заплати на С. В. Я. от гр.Добрич обезщетение за претърпени причинени неимуществени вреди – болки и страдания, пряка и непосредствена последица от ПТП, настъпило на 03.09.2020г. в гр.Добрич, на междублоков паркинг пред бл.31 в ж.к.“Балик“, причинено от водача на лек автомобил „БМВ Х5“ с рег.№ XX XXXX XX със сключена застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ в ответното дружество до размера на сумата 30 000лв., ведно със законна лихва.

ОТМЕНЯВА решение № 25 от 16.03.2023г. по търг.дело № 153/22г. по описа на Окръжен съд – Добрич, в частта му, с която ЗАД „ДаллБогг: ЖИ.т и Здраве“ АД със седалище гр.София, е осъдено да заплати на С. В. Я. от гр.Добрич обезщетение за претърпени причинени неимуществени вреди – болки и страдания, пряка и непосредствена последица от ПТП, настъпило на 03.09.2020г. в гр.Добрич, на междублоков паркинг пред бл.31 в ж.к.“Балик“, причинено от водача на лек автомобил „БМВ Х5“ с рег.№ XX XXXX XX със сключена застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ в ответното дружество за разликата над 30 000лв. до 31 500лв., ведно със

законна лихва и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ иска на С. В. Я. от гр.Добрич срещу ЗАД „ДаллБогг: ЖИ.т и Здраве“ АД със седалище гр.София, за обезщетение за претърпени причинени неимуществени вреди – болки и страдания, пряка и непосредствена последица от ПТП, настъпило на 03.09.2020г. в гр.Добрич, на междублоков паркинг пред бл.31 в ж.к.“Балик“, причинено от водача на лек автомобил „БМВ Х5“ с рег.№ XX XXXX XX със сключена застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ в ответното дружество за разликата над 30 000лв. до 31 500лв.

ОТМЕНЯВА решение № 25 от 16.03.2023г. по търг.дело № 153/22г. по описа на Окръжен съд – Добрич, в частта му, с която ЗАД „ДаллБогг: ЖИ.т и Здраве“ АД със седалище гр.София, е осъдено да заплати на адвокат С Й Г от АК – Велико Търново адвокатско възнаграждение за процесуално представителство за разликата над 2 679лв. до 2 812.50лв. и в частта му, с която е осъдено да заплати по сметка на Окръжен съд – гр.Добрич в полза на бюджета на съдебната власт дължима държавна такса за разликата над 1 200лв. до 1 260лв.

ОСЪЖДА ЗАД „ДаллБогг: ЖИ.т и Здраве“ АД със седалище гр.София, адрес на управление гр.София, бул.“Г.М.Димитров“ № 1, ЕИК 200299615 да заплати на адвокат Сашо Гатев от АК – Велико Търново сумата 1 380лв. /хиляда триста и осемдесет лева/, представляваща дължимо адвокатско възнаграждение за въззивна инстанция за процесуално представителство на С. В. Я. на основание чл.38 ал.2 от ЗА.

ОСЪЖДА С. В. Я. от гр.Добрич, ж.к.“Христо Ботев“ № 3, ЕГН *****, да заплати на ЗАД „ДаллБогг: ЖИ.т и Здраве“ АД със седалище гр.София, ЕИК 200299615, още сумата 16лв. /шестнадесет лева/, представляваща дължими разноси за първа инстанция и сумата 30лв. /тридесет лева/, представляваща дължими разноси за въззивна инстанция.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС на РБ при условията на чл.280 ал.1 и ал.2 от ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____